

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a avea de 2 ori: Mercurea si Sambata, Fóiea una data pe seputana, — Pretiul: pe 1. anii 10 fl. v. a. Pentru tari externe 15 fl. sun. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatoria. Se prenumera la postele o. r., si pe la DD. corespondenti. Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacea timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fară depunerea acestui pretu inainte nu se vor mai primi publica-

Nr. 86.

Brasovu, 31. Octombrie 1862.

Anului XXV.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Institutu de creditu ipotecariu.

Cititorii isi voru aduce aminte, cunica noi in lúile trecute mai cuventaramu atatu intr'unu articulu condicatoru, catu si in alte comunicatiuni efemere despre neaparat a trebuintia de a se infiintia si in tierile nostre o banca de creditu ipotecariu, pentru că proprietarii de mosii mari si mai mici se se pote inlesni la imbutatirea economiei loru, eara preste totu pentrucá circularea de bani se ajunga la unu gradu multu mai mare intre noi; mai adaoserainu totu la acelea oca-siuni, cumuca o societate de magnati si capitalisti din Ungaria isi puse de mai multi ani incóce tóte silintie, pentrucá se castige dela imperatulu si regele invinti a preanalta de a intemeié unu asemenea institutu de mare importantia, ca insa aceeasi intimpinase pana atunci opusetiune obstinata si inversiunata din partea bancelorù dela Vien'a, care nu voia se aiba concu-rintia in alta banca noua si inca ipotecaria, eara nu banca de unu simplu schimb u de politie, séu precum ii dicu germanii Wechselreiterei. Eata insa, ca dupa o lupta grea de mai multi ani Ungaria isi a-junge acestu scopu alu seu. M. Sa domnitorulu con-firmà statutele bancei de creditu ipotecariu. Si eata aici este loculu de a ne insemná o impregiurare preste mesura neplacuta si chiaru fatala pentru noi ar-delenii. Acea impregiurare este, cumuca intru intiele-sulu statutelor susunumitei bance, directiunii aceleiasi nu'i este ertatu de a dà nici macaru o grositía impru-mutu pe vreo mosia din Ardealu. Cu alte cu-vinte: Ardealulu remase si pe terenulu finantialu că si pe celu politicu intre doua scaune, in catu adica lo-cutorii acestei tieri nu au creditu nici in Pest'a nici in Vien'a, prin urmare nici că potu spera vreo imbu-natire a decadintei loru stari economice, industriale, comerciale, si cu acestea acelei spirituale.

Intre acestea pre candu meditamu si noi asupra noului institutu de creditu, se ivi in „Kolozsvári Közlöny“ unu sîru de articuli esiti din condeiulu dlui Gál János de Hilis, cunoscutu că istoricu, diplomatu si economu bunu in patri'a nostra, articuli alu caroru scopulu este de a trage cu totu adinsulu luarea aminte a tuturor compatriotilor ardeleni mai de aprópe asupra coprinsului statutelor nouei bance de creditu, care pe ardeleni ii departa cu totulu dela folosirea aceleiasi. Deci fiiinduca D. Gál avuse cele mai bune ocasiuni de a se informá in cursul an trecuti despre incercarile de a restaura si in Transilvania creditulu destramatu si ba-jocuritu, ne luamu voia a reproduce dupa putintia par-tea esentiala a articuliloru dlui, din care se pote cu-noscce oricare ardelenu unu numeru insemnatoru alu acelor bôle sociale, politice, finanziare si economice complicate, de care sufere acesta tiéra.

Problem'a la a carei deslegare voiesce dn. Gál a concurge prin articulii sei, este urmatórea:

„Adunarea generala a societatii agronomice din Ardealu trebuie se imbratiosesce acesta causa fara nici o amanare si se faca tóte, pentrucá banc'a ipotecaria din

Ungaria se si intinda imprumutarile sale si preste Ardealu.“

Curiosu lucru! Aci e guberniulu provincialu, aici sunt multu puçinu corporile reprezentative ale cetatiloru, comitatelor si districtelor, prin care dupa ordinea fi-reasca a lucrurilor ar fi a se cere si urgitá o asemenea institutiune multu dorita, cu tóte acestea dn. Gál afla cu cale că tóta acesta afacere se o ia asupra si so-cietatea agronomica din Ardealu. Ci inca dn. Gál avu inaintea sa exemplulu din Ungaria, unde earasi mai vertosu societatea agronomica scose lucrulu la capa-teiu. Intr'aceea se ne lasamu mai afundu in meritulu cestiunii.

Noi aveinu trebuintia de creditu cu interese usioare, dice dn. Gál. Despre acesta nu mai incape nici o in-doiéla. Ce se faci insa, déca séu nu'ti da nimini cre-ditu, séu iti da numai pe lenga interusurii inveninate?

Potestatea legislativa voindu a statori si consolidá creditulu in tiéra, au urmatu mai vîrtosu dupa doua sisteme. Dintru aceleasi un'a fu sistem'a coactiva, dupa care s'a crediutu ca este de ajunsu a intocmi-nisce legi aspre, in poterea caroru datoriile se se pote esecutá cu tóta inlesnirea, sperandu că prin acesta voru esi la lumina si in circulatiune aceleia capitaluri, care pana atunci au statu ascunse de fric'a imprumu-interesele, cu atatii carii nu plateşen de buna voia nici atunci imbiindute capitalisti mai multi cu bani pe ipo-teca sigura, nascunduse prin acést'a concurintia, iti voru dâ bani cu interese mai usioare. — Ceealalta este si-stem'a mestecata. Dúpace adica acele capitaluri, care se afla la particulari si pre la institutele publice in tiér'a tóta, sunt neasemenatu mai puçine de catu că se se ajunga pentru toti cei lipsiti, de unde apoi se nasce unu felu de monopolu, in catu capata bani numai unii, eara altii nimicu, eara cei carii capata inca se afla pe fiacare di in periculu de a li se pre'nscientia si ri-dicá banii, — asiá se intielege de sine, că de aici inca se nasce o usuraria (camataria) forte apasatore, pen-truca acumu datorulu se vede constrinsu a plati (séu celu puçinu a promite pe sub mana) interese multu mai mari decatul erá cele asiá numite legale; deci pen-trucá acesta se nu se intemple, se intomesce unu in-stitutu de creditu, dela carele cei carii au ipoteca, se pote imprumutá bani estini si cu terminu siguru, prin urmare de o parte se scape din ghiarale camatarilor, eara de alt'a déca nu aru plati interesele regulatu, se fia esecutati dupa tóta asprimea legilor.

Din nenorocire atatu Ungaria catu si Transilvania trebura se devina sacrifice sistemei coactive, eara Transilvania multu mai greu decatul Ungaria, din cauza că Ungaria mai fú ajutata de vecinatatea piatielor celor mari europene, de care Ardealulu este cu totulu isolat. Preste acesta cris'a comerciala din Ungaria de-curse inainte de 1848 (pentruca acolo legea cambiala

— Wechselgesetz se introduce de mai nainte), eara preste Ardealu veni dupa a. 1848 prin introducerea legii cambiale austriace si a legilor celor aspre esecutive pe atunci, candu edificiile mai multoru propri-e-tari erá prefacute in ruine, agrii loru necultivati, fundus instructus si tóte mobiliarele sfarmate, rapite, io-

bagii perduti, desdaunarea arbarului neprimita dela statu, eara ei insii pentru datorile facute de el sau de parintii loru fara a precalcula evenimente ca acestea, sau incat pentru interusuriile amblatore dupa aceleasi si acumu adunate in sume mari, supusi la cele mai strinse legi de datorii.

Diet'a din 1844 a Ungariei voise a intimpina criza prin infintarea unei bance de creditu ipotecariu cu atatu mai vîratosu, ca legile cele aspre esecutive de datorii si de politie infintate in dietele din anii 1832, 1836 si 1840 adusesera pe debitori la strintore grea. Statutele bancei se compusera, diet'a le accepta, aceleasi inse nu se sanctionara, prin urmare nici banc'a nu se potu infintia, pana ce in a. acesta castiganduse abia preanalt'a concesiune banc'a de creditu ipotecariu inca va intră in vietia.

Intre acestea diet'a transilvana din a. 1841/2 inca denu mise o comisiune regnicolara spre a consulta si pregati unu operatu privitoru la consolidarea creditului. Acea comisiune inca se apucă de lucru totu in a. 1844. Legile de creditu ale Ardealului avea forte mari scaderi; unu bietu articulu provisionalu (provisoriu) din a. 1791 adica alu 136-lea era totu, prin care se regulă creditulu in acesta tiéra, eara despre legi cambiale (Wechselgesetze) bance de creditu, despre sistem'a de a plati (amortisa) datoriile prin asa numitele rente s. a. s. a. prea puçini ómeni avea óresicare idea.*). Cu tota acestea ardelenii**) urmaria cu luareaminte dispusetiunile Ungariei luate in acesta privintia, precum si falimentele urmante dupa punerea in lucrare a legilor esecutive atatu de aspre cumu si a legilor cambiale. Sectiunea legislativa si cea economica nationala a comisiunii regnicolare tinea sie dintie amestecate, intru care se consulta despre legile ce aru fi a se proiecta spre consolidarea creditului. De principiu se luă, ca se urmamu sistem'a mestecata, spre care scopu se se infintiese o banca de creditu ipotecariu dupa modelul celor din Prusia, Bavaria, Galitia si anume alu celui proiectat prin legea Ungariei, eara deodata cu acesta se intre in vietia si legile cele aspre esecutive. Acea comisiune alu carei referinte fusese tocma dn. J. Gál, a prestatu proiectele pentru diet'a din a. 1846, intr'aceea proiectulu de legea urbariala dandu forte multu de lucru, celealte nici ca s'au mai luatu inainte.

(Va urma.)

TRANSILVANIA. Brasovu, 11. Noembre. Dupa o se-ceta indelungata incepú a ploa si pe locurile nostre; atata numai, ca deca preste acesta ploia va dă mai curendu vreunu inghetiu fara ninsore, atunci semanaturele de tomna potu se sufere. Intr'aceea fia voi'a cerului, carele singuru scie pentru ce ne si mai pedepsesc.

Dupa observatiunile naturalistilor ómenii apelcati a'si perde mintile nebunescu mai adesea var'a in poterea caldurei decatu in altu timpu; eara ómenii apelcati spre sinucidere isi iau vieti'a mai cu sama tomna, pre candu timpulu celu recosu, negurosu si posomoritu adaage spre a insufla unoró ómeni si altumintrea desperati grétia si ura catra vietia.

In cetatea acesta se intembla sinucideri relative, mai dese de catu pe airea, inse earasi relative forte rare intre romani, incat de es. in ani douadieci dintre romani s'au sinucis 3 insi, eara dintre alte popora preste treidieci.

Un'a din cele mai urite sinucideri s'a intemplatu in septembra trecuta, candu unu negotiatoru (venit de mai multi ani din Craiova si casatorit aici) sia luatu vieti'a prin span-durare, la care nenorocitulu s'a determinat in urmarea unor doreri forte indelungate, pe care lea suferit in osulu spinarui si in creeri.

Ómenii intréba si cu acesta ocasiune, ca cumu pote ei-neva se se determine a'si luă vieti'a. Intrebati pre cei mai buni medici, pentru ca se ve spuna aceia o multime de cause. — Desfrenarile trupesci incepute din fragedele tineretie, prin aceleasi seoarea, uscarea seu putredirea meduvei si pana

*) Adica ce se mai ascundemu — sciintiele finançiale, sciintia economie si nationale, cumu si cunoșintia dreptului cambialu sunt si pana astazi prea puçinu latite in Ardealu, in catu barbatii carii isi cunoscu patria forte bine sunt prea ingrijati, ca Ardealului in casu de tenearea unei diete, sau provinciale sau imperiale, ar trebui se simtia forte greu lipsa barbatilor adaptati bine in acestea specialitati si ca ar fi constrinsu a'si concrede: Sótea la ómeni din alte tieri.

Not'a Impartasitorului

**) Cati Ardeleni? Forte puçini. Cei mai multi se ocupă si pe atunci cu o politica stérpa seu cu nimioiu. Idem.

spre creeri in susu; la unu traiulu imbutibatu de mancar si beuturi beti si de siedere multa; la altii cugetulu incar-cata de crime cumplite, pe care cred ca nu i le mai poate ertă nici Ddieu, si earasi la altii nenorociri, lipsa si saracia, sau traiulu afurisit uentre barbatu si femeia, ducu mai cu-rendu seu mai tardiu spre sinucidere si spre a'si dă sufletulu osendei. —

— La comisiunile mesterate pentru eliberarea dela milita dupa legea de intregirea armatei se voru da inca cate 2 deputati alesi de catra comisiunile de comitat, scaunu seu districtu la recrutatiunea din 1863; ear unde nu se afla comisiuni ei va denumi presiedintele tienutului.

Dela Sabiu ne aduce „Tel. Rom.“ descrierea unei frumose priimiri, cu care au onoratu fratii Sabieni pe Ill. Sa D. v.-presiedinte gubern. Vasile L. Pop. Joi dede Esc. Sa D. Episcopu in onorea Ill. ospeti unu prandiu, la care se află si consiliariju de curte bar. de Reichenstein, sositu de curundu din Vien'a; ear sera onoră pe Ill. Sa junimea academică romana cu unu coductu cu tortie intre musica si melodiile nationale, cu care ocazie Ill. Sa la cuventulu unui iuristu respusne, ca radicarea lui la postulu in care se află poate fi dovedă cea mai via, catu de drépta este Maiestatea Sa catra noi, si cumu scia imperatulu nostru a remunera creditint'a si alipirea nostra catra tronu, si de aceea recomenda si tineriloru si natiunei nostre intregi a remané nestremutati pe lenga virtutile aceste, cei caracterisă si pana acumă, era ce tiene de vieti'a practica le recomanda cu deosebire dreptatea, ca-ci numai fiindu condusi de dreptate in tota afacerile loru, isi voru poté castigá stim'a meritata si voru poté fi stalpi sprijonitori ai natiunei sale. „Mergeti dara si spuneti acést'a si confratiloru vostri, si ca le multiemescu din inim'a pentru atentiu ce au avutu catra mine.“

In 26. pela 11 ore pleca Ill. sa catra Mercurea precesu de unu banderiu nationalu, calareti din Resinari si vecinatatea vro 130, pana la Secelu, unde earasi fu salutatu cu se traiésca, ear Ill. sa svadui pe poporu se fia creditiosu, se asculte si se se supuna, alipinduse catra tronu si remanendu creditiosu Mai. Sale imperatului, dela a caru i grata a veniu asteptata mangaiere si fini cu cuvintele: „Se traiésca prea induratulu nostru imperatu!“ la care resunara se traiésca! Deaci dupa unu dejunu la gara Piatra Neamț. Mercurea precesi de unu banderiu de Selisteni. —

— Diurnalele combina venirea cons. de curte Reichenstein din Vien'a la Sabiu cu intilnirea D. v.-presiedinte, fara ca se descopere scopulu acestei intilniri, si apoi totusi le scriu unu caracteru privatu, cumuca D. cons. a venit se certeze pe mamasa. —

Din Orestia publica „Herm. Z.“, cumca judele regiu, ca unulu ce functiună fora juramentu, ar fi resignatu? si din cauza unui conflictu escatu intre magistratuali in relatiunile judiciale politice se doresce venirea comesului acolo?

UNGARIA. Din funtana secura potemu incunosciutia scirea imbucuratoria pentru clerulu si poporulu diecesei romane unite de Oradea-Mare, ca asta eparchia veduvita au capetatu pre mirele seu celu nou in person'a pré luminatului D. Josif Pop-Selagianu, barbatulu doririlor comuni. Inalt'a erudituine a acestui demnitariu besericescu, cunoscuta-i pietate, zelu-i catra santa beseric'a lui Christu si catra natiunea, alu carei-a fiu e, dau cele mai frumose sperantie despre viitor'a activitate a lui pentru binele diecesei oradane si alu poporului romanu. Noi nu potemu decatu a fericită diecesea numita si natiunea romana — pentru alegerea ce s'au induratu a face monarchulu. — Pusetiunea episcopului romanu de Oradea-Mare e forte insemnata, misiunea lui e cu atatu mai grea, cu catu nu numai diecesea ci si natiunea astépta multu si unesce sperantie mari de person'a nouului episcopu, care inca, precatuit a venit onore a lu cunoscere, unesce in sine tota insurzile eminenti recerute spre e poté respunde asceptarii intru realizarea dorintelor comuni, — deci nu ne remane altă decatu a-i cere dela Ddieu vertute si vointia tare! „Conc“

Noi ne asociam atatu convincerile nostre trase din fapte, catu si felicitarile pentru fr. nostri din Ungaria la expresiunile de susu si le oramu cu tota sinceritatea o epoca noua sub nouu prelatu, care se remana memorabila la posteritate, ca si ceea a nemuritorului Mecenate S. Vulcánu, care a fost neadormit aparatoriul alu védiei, datinei, ritului si disciplinei besericiei sale, si regeneratorulu muselor natiunale in sinulu poporului seu. Ear nouului archipastorii ei mai oramu si o cordiala impreuna intielegere cu capulu besericiei gr. catolice, ceilalți sufragani si toti episcopii romani, ca cu poteri unite

se inaltia stim'a, védia, prospérarea natiunei si a besericei nóstre dreptu credintiose, aperandu interesele loru su toialu apostoliei celei resemnate asi pune sufletulu pentru oile sale si a muri pentru dreptate ti adeveru. Red.

Chronica esterna

(Correspondintia din Bucuresci.)

Ori ce si ar inchipui cineva in asta privintia in Europa, populatiale din România anevoie ajungu a si face o idea neteda despre mechanismulu constitutionalu. Luptele puterei executive si ale adunarei, respunderea ministeriala, ecuilibrul puterilor scl., tóte aceste lucruri se presuta sub nesce forme forte complicate si prin urmare lasa multu intunericu in intiegantie rudimentare ale locuitorilor de prin sate, indatinati de multu a atribui tóte siefului statului.

Astadi, c' mai nainte, pentru densii numai unu omu este responditoriu ad. Principele séu Domnulu; de densulu se plangu candu ii intimpina superari; lui ei atribue traiulu loru celu bunu, in casu de prosperitate.

Totulu ne indémna a crede, ca o invingere perfecta de o asemenea stare de lucruri si de spirite a contribuitu in parte la determinarea luata acumu in urma de Inaltima sa Principele Domnitoriu, de a se incredintia in secretu prin El u insusi despre modulu, cu care tiér'a erá guvernata si de a lua o parte activa la afaceri; de acésta determinare Principele n'a avutu a se caí, caci ea i a datu ocasiunea de a îndrepta multe abusuri destulu de grave, care mai nainte nu ajungeau pana la densulu.

Dupa ce in observarea sa scrupulosa a usurilor parlamentari a cedatu directi'a afacerilor publice majoritatii; dupa o incercare de patru ani, care a pusu pe Inaltima sa in stare de a constata succésivu neputinti'a tuturor partideloru, prin inanitatea (sterpitur'a) resultelorloru loru; in fine dupa abandonulu neesplacabilu alu majoritatii in impregiurarile ce am arestatu mai deunadi, Principele a trebuitu dar, spre a implini datoriele ce i a datu inalt'a sa positie, se se otarésca a usa de puterile estraordinarie asigurate pana la redeschiderea camerei guvernului seu prin votulu adunarii emis u in urm'a mortii violente a Dlui Catargi.

Din acea epoca Inaltima sa asista de trei ori pe seputa la consiliurile ministriloru; si in fiacare luni a septembriei, in timpu de trei ore, priimesce in audiencea publica petitiile ce i se presenta d'a dreptulu de catra cei interesati séu asculta reclamatiile si plangerile ce i se supunu prin graiu, si la casu, da grabnica si deplina indestulare reclamantiloru. Eaca unu exemplu recentu:

Intr'una din seri pe la noue ore Principele se dispunea a intra in sal'a consiliului, candu trei tierani, cari asteptau sosirea sa in anticamera se apropiara de densulu si unulu din ei adresandu'i cuventulu cu acea purtare familiaru, ce caracterisa pe tieranulu romanu, strigă: „Mari'a Sa nu scie, cumu este tratatu sermanulu seu poporu." Esplica-te, i dîse Principele puçinu uimitu.

Atunci tieranulu desvelindu piciorulu companionului seu areta Mariei Sale unu belciugu de feru atarnatu de glesna.

Credendu, ca este unu ocnasiu, Principele intrebă cu asprime pe acestu omu, pentru ce s'a sutrasu dela justiti'a autoritatii? Nu i'a pusu autoritatea férele de picioare? — Si cine a indrasnitu a face acésta, intréba Principele. — „Arendasiulu seu." — Arendasiulu seu? ... Din ce judecțiu sunteti voi? Din Jalomitia. — Cumu a isbutit u a scapa acestu omu? Totu satulu s'a sculatu că se'l u ia de acolo; dar amu asteptat u că se'l puie in fere spre alu presinta in asta stare Mariei Tale; aveam incredere in justitia. — Trebuie se aveti totud'una incredere; intorcețive a casa, dreptate vi se va face, si Inaltima sa ordonă pe locu, că arendasiulu culpabilu de o asemenea fapta de violentia se se puie in fere si se se inainteze la Bucuresci, unde fù chiamatu si sub-prefectulu, care s'a departat u indata din functiile sale, pentru ca a lasatu fara reprimere o fapta rea, pe care urmá neaperatu s'o scie.

Ori catu de sumariu ar paré acestu actu de dreptate, nu putemu de catu a'lu aproba, candu scimu pana la ce punctu au prinsu radaaina in asta tiér'a obiceiurile de arbitrarui in curagiatu pana astadi de o nepedepsire cronica.

Adaugu, ca actulu de care este vorb'a, sa priimitu de opini'a publica cu o favore pe care Principele a putut-o constata d'adreptulu; ca-ci dupe unu obiceiu, care aduoam aminte anecdotele orientale, Principele afandu-se intr'unu locu publicu, unde o imbracaminte ei asigurá in cognitulu, avú multiamirea de a audi dicunduse cu ocasi'a acestui actu: asta este o dreptate domnescă!

Voiu aduce aminte cu asta occasie, ca inaltima sa ordonase mai inainte destituirea si darea in judecat'a curtilor de casatie, a Presiedintelor si membrilor tribunalelor de Braila si Romanati pentru abusuri comise in exercitiulu functiilor loru.

Dupa intentia formală a Inaltimi Sale, guvernul lucréza in elaborarea nouui budgetu, spre a aduce spesele la o cifra mai potrivita cu resursele tiei. Spre a apretia cineva anevointele acestei lucrari ce va avea in adeveru de efectu nemidiulocitu a amaná multe lucrari intreprinse cu prea mare graba, catala si aduce aminte, ca de trei ani camer'a n'a socotit de cuvintia de a se occupa de budgete, si ca tiér'a a mersu dupa vechiulu budgetu din anulu 1860, ceea ce nu impiedică pe adunare de a crea fara socotintie servitie noue, ale carorul cerintie immultite trebuia intr'o dì séu intr'alt'a a aduce deficitulu, ce voru acumu se lu imple.

Intre faptele importante datorate initiativelui Principelui cată se mentionezu infintarea la Paris a unui colegiu roman.

Cititorii D-vostre isi aducu bine aminte, ca de patru ani suveranulu Principatelor Unite tramite la scòle comerciale si agronomice din Belgia o multime de juni chiamati a dobendi cunoșcentie speciale de la care tiér'a loru va profita mai tardi. Belgia nu poate lipsi de a vedé in acestu faptu omagie cea mai positiva facuta escelentiei institutiilor sale.

Antaia mea correspondintia ve vorbia de mesur'a luata in privintia averilor monastiresci, a carorul administratie o usurapse Principele Grigorie Bibescu Brancovanu. Acésta cuestie, care, cu tóte ca intra in cerculu marginitu alu administratiei, se atinge cu tóte astea de politica, din caus'a insegnatati resultelor sale, a ajunsu acumu la a dou'a a ei faze. Principele Grigorie Bibescu a fostu invitatu a predá guvernului titlurile si documentele ce sia insusitu.

In dorintia de a proba ca nu intrebăntieza in procedurile sale nici grabire nici violentia, guvernul va avea recursu la intemplantare de refusu la tribunale; dar déca Principele Grig. Bibescu va refusa de a se supune decisiunei loru, guvernul se va vedé autorisatu print'acésta a procede la luarea documentelor precitate.

Totudeau'n a preocupatu de bune opere Inaltima Sa Dómna Elen'a, se silesce a da unu caracteru seriosu misiunei cei s'a insegnat u prin decretulu domnescu, care pune sub patronajulu seu institutiile pentru junele fete.

Tiér'a ei este deja datoria fundati'a asilului copiiloru gasiti, care porta numele seu.

D. Vasile Alecsandri, un'a din ilustratiile practice ale Romaniei a oferit u Asilului Elen'a deplin'a proprietate a canturilor sale poporarie, cari sunt a se tipari din nou, fiindu ca primele editii s'a finit u totulu.

O comisie, compusa de D. ministru de interne, de D. Dimitrie Bolintineanu, vechiu ministru alu afacerilor esterne, de D. Alecsandru Odobescu, directorulu generalu alu instructiile publice si alu cultelor si de D. Baligot de Beyne, secretariulu Inaltimi Sale Principelui Domnitoriu, s'a formatu pentru a veghia la nou'a editie a dîseloru opere.*)

Consiliulu superioru de instructiune publica s'a ocupatu cu reorganisarea studieloru in seminare si a elaboratu o programă, care a priimitu aprobatia ministeriului competentu.

D. N. Cretulescu, presiedinte alu consiliului si ministru de interne a adresat u circulara catra DD. prefecti spre a chiama serios'a loru atentiune asupra tuturor plangeriloru adresate catra densii, motivate prin abusuri de administratie, la cari guvernul Inaltimi Sale este tare otarita a pune capetu.

D. Béclard, vechiu agentu si consulu generalu alu Franției in Principate, a plecatu acumu de curundu din Bucuresci, unde venise pentru nisces interese de familia, si se duce la Maroco in ealitate de ministru deplinu imputernicitu.

D. Constantin Negri, agentu alu Principatelor unite la Constantinopole, se intorce poi-maine la postulu seu.

D. Alecsandru Catargi s'a denumit definitivu ministru alu lucrariloru publice, si conserva si portofoliulu controlului.

GRECIA. Atin'a 11. Oct. Corespondintia gazetei, Bîzantin" scrie in „Ref." decursulu revolutiunei asia:

Prin telegramu ati aflatu cele intemplate la noi. Astazi ve dau cateva amenunte. Mai antaiu s'a revoltatu garnisonul din Vonița (in Acarnani'a), Insurectiunea s'a intinsu treptat u batalionulu lui Roditi la Patras, in tóte garnisonale golfului Corinteanu si la Misolungi. Aceste sciri au descuragiatur pe guvern, care n'avea nici o incredere in garnisonul Atenei. Eri sér'a s'a revoltatu satenii dela Mandra, Eleusis, etc.

*) Dedicatiunea si responsulu Dómnei Elen'a se poate citi in Fóiea Nru 40. R.

sin'a, Megarid'a etc., si telegrafulu cadiú in manele revolutiunii, séu a fostu ruptu.

In urma guvernulu s'a descuragiatus cu totul si se sfârși in consiliuri.

Regele si regin'a eră in calatoria cu ministrul Catiocos. Spiritele in capitala s'aprindeau din momentu in momentu mai multu si ideea de o revolutiune a armatei eră mai sigura. Guvernulu, in desperare, urmă ne'ncetatu consiliurile la ministeriul de resbelu, incredintuse numai gendarmerie.

La 2 ore dupa amédi s'a inchisu ministerele si tóte stabilimentele publice, afara din ministeriul de resbelu, unde ministrii erau adunati necurmatu. In fine, la 10 ore sér'a s'a datu semnalulu revolutiunii in capitala, si in tóte partile orașului s'audiá necontente detunari de puci. Armat'a a statu mai antaiu indiferinte si spectatoriu nepasatoriu alu evenimentelor, fara se poprésca glótele poporului ce strabateau utiliele cu aclamatiuni; dar pe la miediulu noptii a 'nceputu revolutiunea armatei; companiele de patrole, cavaleria, pompieri, artileria, infanteria si in genere tota armata eră in plina revolutiune. Gendarmeria remasa singura, se 'ncerca a face ceva arestari, dar' vediendu ca eră peste putintia, se retrase si dens'a, si astufeliu se sfârși revolutiunea far' a avea a deplange nici o singura victimă. Pe la revarsatulu dioriloru s'a formatu guvernulu provisoriu. Palatulu fû indată ocupatu de guvern, ineungiuratu de poporu si de armata. Toti cerúra caderea lui Oton si a dinastiei Bayaresiloru. Nici o neoranduiéla, nici unu jafu, deplina unitate si amicitie intre poporu si armata.

Guvernulu provisoriu s'a adunatu la camera cu cativa senatori si alte persoane ale opositiunii si se padiesce de satani armati. Ministrii remasera pana diminétia la ministeriul de resbelu, dar' pe urma s'ascunsersa dupa ce au facutu unu protestu si l'au datu la ambasadorii puterilor straine.

In tóte partile sunt redicate stindarde rosii, si soldatii pôrta pe capulu loru cordeu'a rosia.

Guvernulu provisoriu s'a declaratu in contr'a dinastiei lui Oton si a Amaliei si in contr'a dinastiei Bayarese, si a otarit u se nu priimésca nici unu felu de reconciliare, si se caute in alta parte pe succesiul tronului.

Scirile din Atina din 24. Oct. reportéza, ca noulu regimprovisoriu a luatu titlulu de „regimulu regatului elenic“ si toti solii puterilor din afara remanu in posturile sale. Congresulu nationalu se va coaduna in restimpu de o luna. Guvernulu provisoriu a si adresatu catra poterile protectore una cercular, in care 'si esplica dreptulu nationalu suveranu, de a decide despre destinulu si viitorulu seu, că natiune, si in carele asuréza, ca orice tractatu séu conventiune anarchica va fi eschisa si prigonita de natuine. Guvernulu provisoriu sta pana acumu numai din D. Vulgaris, fiinduca Rufos, care organisà revolutiunea in Patras, inca nu sosise in Atina, si admirul Canaris nu vră a priimi locu in triumviratu, fiindca ambitiunea, ca elu e Nestorulu Marinei grecesei, nulu lasă că se condescinda a intra in triumviratu fara că se fia elu in loculu primu. Ambitiunea a mancatu manutuint'a poporeloru, pacea si securitatea statelor, ba a ingropatu si fericiri sociali si familiari, dupa cumu ne heredî si nöue strabunul Salustiu, candu vorbi'a despre barbatii cei cangrenati de ambitiune ai Romei, moralulu adeveru: „Ambitio maior, vita tristior,“ adica unde e ambitiune mai mare, acolo e si viéti'a mai trista.

— Regele Oto se afla acumu la rudenii in Bavaria pe picioru de odichna; si grecii déca nu voru susutiené republie'a, apoi au candidati pe tronu de ajunsu. Rusia vré pe D. Laichtenberg, o partita grecă pe Ipsilanti, cea mai liberala si mai latita pe fiului lui Victoru Emanuele Pr. de Aosta. — Revolutiunea in Atina fu inceputa de studenti si poporu, a-laturandulise si armata, care legá pe oficirii cei ce tineau cu regele si trecea la revoltanti.

In RUSIA se totu descoperu conjuratiuni polonese pentru restaurarea regatului loru, si se aude, ca imperatulu va veni la Varsavi'a spre a molcomi animele. Dintr'un discurs dipl. alu lui Lord J. Rusel cu Gorciacof se vede, ca Rusia nu va odichni a si continua politic'a panslava in Muntenegru, Serbia si Bulgari'a, fiinduca nu se invoiesce cu pacea esita din conferintiele Constantinopolitane, pentru Turci'a totu numai apromite reforme, dar' pentru crescini nu le pune in lucrare, altufeliu si ea s'aru multumi de sila bucurósa ou sustarea Turciei. —

INSCIINTIARE.

La Gras, Barth & Comp. in Breslau a situ o brosura, care cuprinde mai multe sute atestaturi despre

Sirupu de peptu,

care se apróba de mai multe fisicate, unu mediulocu pentru orice tuse vechia, pentru durere de peptu, ragusial'a de ani, greutate in gatu, plumin'a balosa, care intr'u casuri forte numerose, au liberat celu mat mulumitoru resultat.

Acestu Sirupu lucrézia indata dupa intrebuintiarea d'anteiu avantajosu binefacatoriu, mai virtosu la tuse convulsiva si tuse magarésca, ajuta scoterea flegmei cei lipice inecaciósa, alina iritamintul in gutegiu si departedia in scurtu timpu ori care macaru catu de infocata chiaru si tusea de epica si scupator'a de sange.

Pentru BRASIOVU am datu D-lui **S. P. Mallatu** uniculu depositoriu.

Pretiulu unei $\frac{1}{4}$ butelia 1 fior. in sunatori.

" " $\frac{1}{2}$ " 2 " G. A. W. Mayer in Breslau. (Prusia,

145/trib.

1—3

E D I C T U.

Joane Zim'a gr. cath. din Kiraly-Darolcz comitatulu Satumarelo de 19 ani parasindusi cu necredentia pre consoci'a s'a legiuita Rachila Roza, gr. cath. locuitore in Lapusulu rom. prin aceste se provoca: că intru unu anu dela datulu acestei publicari se se presentéze inaintea acestui tribunale Matrimoniale; ca-ci altucumu fara densulu se voru face si decide cele prin legi si canone prescrise.

Datu din siedint'a trib. Matrimoniale in 23. Oct. in Gherla tienuta.

Publicatiune de concursu.

Pe patru stipendia de 315 fl. pe doue de 84 si pe patru de 63 fl. totu in v. a., si tóte din fundatiunea Ramantiana, eara pe 1 de 52 fl. 50 er. v. a. din fundatiunea Babiana. — Recurentii la acestea stipendia, voru avea pana in 1. Decembre a. c. dupa calendariul nou asi produce inaintea ordinariatului metropolitan greco-catholic alu Albei-Juliei din Blasiu:

- a) Carte de Botediu, si de impunsu de versatu. —
- b) Testimoniu dela medicu despre starea sanetatei. —
- c) Adevertintia despre saracia — si :
- d) Testimoniu despre progresulu facutu in studia, si despre moralitate. —

Datu in Blasiu 1. Novembre 1862.

2—3 Dela Ordinariatulu Metropolitanu greco-catholic.

CONCURSU. Statiunea de invatiatoriu in scóla din Segă, suburbiiul Aradului, cu care e incopietu unu salariu de 400 fl., 6 stangini de lemne, cortelu eu gradina mare, devenindu vacanta, in urmarea determinatiunei comunale, se deschide concursu pana in 12/24. Noemvre 1862. Decei acei, cari voru se compete pe statiunea mai susu atinsa, sunt provocati recursulu cu documente despre absoluta preparandia si despre purtarea s'a morala si alte cualitati intaritu, adresatu catra subscrisulu francatu, se silu tramita pana la terminulu pre fiptu, caci mai terdiu nu se va primi.

In numele comunei, presedintele

3—3

Joane Arcosiu.

Se face prescîntiare de prenumeratiune la

Gazet'a Transsilvaniei si Foi'a pentru Minte, Anima si Literatura

pe Noembre si Decembre cu 1 fl. 70 cr. m. a. inaintru si cu 2 fl. 70 cr. in afara, incepundu dela sosirea prenumeratiunei.

On. DD. prenumeranti, ale caroru adrese s'au modificat, se ni le tramita rectificate pentru publicarea apromisa.

Cursurile la bursa in 10. Noemvre 1862 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 79 cr. v. a
Augsburg	—	—	121 "
London	—	—	121 " 30 "
Imprumutulu nationalu	—	—	82 " 95 "
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	71 " 15 "
Actiile bancului —	—	—	794 " — "
creditului —	—	—	223 " 30 "